

Genomförd inspektion av utbildningen vid den fristående gymnasieskolan Falu Frigymnasium i Falun

Bakgrund

Skolverket har till uppgift att utöva tillsyn över och granska kvaliteten i utbildningen vid fristående förskoleklasser och fristående grundskolor. Inspektionen avser att kontrollera att de krav som ställs för godkännande och rätt till bidrag alltjämt uppfylls av skolan.

Skolverket har genomfört inspektion av utbildningen vid Falu Frigymnasium i Falun.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Inspektionen visar på vissa områden som behöver utvecklas (förbättringsområden) samt vissa brister i verksamheten i förhållande till författningarna (kritikområden). Dessa redovisas nedan.

Förbättringsområden

Skolverket har i den bilagda rapporten uppmärksammat huvudmannen på följande områden där skolan behöver utveckla sin verksamhet:

- Skolan bör fortsätta sina ansträngningar för att utveckla elevernas tillgång till en laborativ miljö i fysik och kemi.

Kritikområden

Av bilagda rapport framgår att det även finns brister i verksamheten i förhållande till författningarna:

- Skolans kvalitetsredovisning saknas tydliga mål för perioden samt en tydlig bedömning av måluppfyllelsen (3 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Skolan har inrättat några lokala/egna kurser vars innehåll i stor utsträckning överensstämmer med nationella kärnämneskurser, vilket inte är godtagbart (2 kap. 6 § förordning om fristående skolor).

Uppföljning

Senast den 1 december 2005 skall huvudmannen redovisa till Skolverket vilka åtgärder som vidtagits inom kritikområdena. Skolverket avser även att följa upp effekterna av inspektionen inom cirka två år. Inför denna uppföljning kommer Skolverket att begära en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra kvaliteten inom förbättringsområdena.

På Skolverkets vägnar

Leif Davidsson
Avdelningschef

Anna Kjellberg
Undervisningsråd

I detta ärendes slutliga handläggning har även enhetschefen Marie-Hélène Ahnborg och undervisningsrådet Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Falun kommun
Enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion i Falu Frigymnasium

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kunskapsbedömningen och betygssättningen, kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatserna.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Falu Frigymnasium

Skolverket sände den 8 december 2004 skriftlig information till skolans huvudman om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Falu Frigymnasium har bestått av undervisningsrådet Anna Kjellberg samt experten Monica Åtting. Besök i Falu Frigymnasium genomfördes den 8 - 9 mars 2005.

Skolverket följer upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och Falu Frigymnasium, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till Skolverket eller finns publicerade på Internet etc.

I Falu Frigymnasium genomfördes formella intervjuer med rektorn, representanter för lärare, elever, föräldrar och styrelse. Dessutom intervjuades skolsköterskan, studie- och yrkesvägledaren samt den avgående rektorn. Lektioner på skolans tre program besöktes.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Falu Frigymnasium	Antal elever
Naturvetenskapsprogrammet	57
Samhällsvetenskapsprogrammet	142
Omvårdnadsprogrammet	42
Summa	241

Vid Skolverkets inspektion fanns ovan redovisade antal elever, enligt skolans ledning.

Falu Frigymnasium i Falun är en fristående gymnasieskola som i Skolverkets beslut den 8 december 2000 med diarienummer 2000:1027 förklarades berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner och ställdes under statlig tillsyn från och med den 1 juli 2001. Bidragsberättigandet avser tre program; motsvarande naturvetenskapsprogrammet med inriktning naturvetenskap och med inriktning matematik och datavetenskap, motsvarande samhällsvetenskapsprogrammet med inriktning samhällsvetenskap och med inriktning kultur samt motsvarande omvårdnadsprogrammet.

Verksamheten på Falu Frigymnasium startade med alla tre programmen höstterminen 2001.

Utbildningen vid skolan omfattar nu även naturvetenskapsprogrammet med inriktning miljövetenskap och samhällsvetenskapsprogrammet med inriktning beteendevetenskap.

Skolans profilområden är kultur, etik samt idrott och hälsa.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i arbetslag.

Innevarande läsår kommer eleverna från 13 kommuner, 108 elever har Falun som hemkommun och 85 elever har Borlänge som hemkommun. Elever kommer även från andra kommuner exempelvis från Gagnef, Leksand och Säter.

Skolans byggdes år 1938 och har under åren genomgått flera ombyggnader och renoveringar. Den senaste renoveringen skedde under åren 2003-2004.

Skolan ligger centralt i Falun och är väl anpassad till verksamheten. Skolan kan ta emot elever med fysiska hinder. Inom skolans byggnad finns också ett kontorshotell, med vilka skolan delar bl.a. gemensamma lokaler såsom reception och cafeteria.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Kunskaper relaterade till kursplanernas mål

Underlaget för att kunna göra en bedömning av elevernas kunskapsutveckling är i dag litet, då skolan i år är inne på sitt fjärde läsår och endast en omgång elever har slutfört sina studier. Skolan har ett ansvar för att följa upp inte bara de mätbara målen utan även de mer kvalitativt komplicerade som de uttrycks i program mål och läroplan. Skolan har gjort en sammanställning som visar elevernas betygsutveckling från årskurs 9 till slutbetyg från Falu Frigymnasium 2004.

Program	Bättre än årskurs 9	Samma som årskurs 9	Sämre än årskurs 9
SP	55 %	26 %	19 %
OP	50 %	50 %	0 %
NV	55 %	25 %	20 %

Av ovanstående tabell framgår det att de flesta elever som fick slutbetyg på Falu Frigymnasium våren 2004 har haft en positiv betygsutveckling i jämförelse med grundskolebetygen.

Skolverket har bl.a. tagit del av sammanställningar av resultaten på nationella prov läsåret 2003/04. Resultatet framgår nedan:

Kurs	Från- varande	IG	G	VG	MVG	Antal elever
Engelska A Reading/listening	2	2	19	27	15	65
Engelska A Writing	3	0	26	23	16	68
Engelska A Speaking	4	0	26	21	13	64
Matematik A	3	7	22	23	2	57

Skolans redovisade resultat ovan visar ett gott resultat framför allt i engelska.

Våren 2004 delades 1828 kursbetyg ut, varav 13 IG, 398 G, 772 VG och 645 MVG. Sammantaget visar detta på ett mycket gott resultat.

Enligt gymnasieförordningen kan en elev befrias från undervisning i en eller flera kurser (motsvarande högst 10 procent av 2 500 poäng) om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt än att eleven befrias från kurser. Utbildningen vid en fristående gymnasieskola skall ge kunskaper och färdigheter, som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan skall förmedla på nationella eller specialutformade program. Eleverna vid en fristående gymnasieskola kan därmed ges samma möjligheter till att befrias från kurser. År 2004 var det en elev av 62 som gick ut Falu Frigymnasium med reducerat program. Motsvarande andel i riket var år 2003 något mindre än 7 procent. Tre elever gick ut med samlat betygsdokument och 13 elever gick ut med utökat program.

Skolan stödjer de elever som riskerar att inte nå målen genom att lärarna i de olika kurserna ger eleverna extra stöd.

Utveckling och lärande relaterat till läroplanens mål kring kunskaper

Inspektionen visar att eleverna mycket väl känner till att det finns läroplansmål, kursplanemål, betygskriterier och programmål. I början av varje kurs presenteras kursplanemålen och betygskriterierna. Även under kursernas gång diskuteras och tolkas målen. Eleverna säger att det är lätt att veta vad de skall kunna, eftersom de oftast har möjlighet att påverka hur målen skall uppnås. Lärarnas bedömningar och betygssättning stämmer med deras egen bild av sina prestationer. Enligt både lärare, elever och föräldrar utvecklar det pedagogiska arbetet (se under punkt 3 nedan) elevernas förmåga att arbeta självständigt. Inspektörerna kunde vid besöket observera elevaktiva arbetssätt och arbete under fria arbetsformer.

I sin ansökan om statlig tillsyn och rätt till bidrag har huvudmannen angivit att skolan kommer att följa läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94). Läroplanen föreskriver att skolan, förutom att ansvara för att eleverna når de upp-

ställda målen i skolan, skall ge utrymme för olika kunskapsformer såsom fakta, förståelse, färdigheter och förtrogenhet. Skolan skall också stimulera eleverna till att finna egna uttryckssätt att gestalta sina kunskaper och erfarenheter. Inspektionen visar att resultatet i Falu Frigymnasium i dessa avseenden står i överensstämmelse med läroplanens intentioner och mål.

Utveckling och lärande relaterat till läroplanens mål kring normer och värden

I Falu Frigymnasium har inspektörerna erfarit att det allmänt råder ett mycket gott klimat bland elever och personal. Det är en lugn skola där eleverna omfattas av demokratiska värderingar. Eleverna vid Falu Frigymnasium visar stor öppenhet och uttrycker sina egna uppfattningar i de samtal som inspektörerna genomfört. Det goda klimatet mellan personal och elever kunde även observeras i klassrumssituationer. Här är eleverna med och diskuterar innehåll, arbetsformer och arbetssätt i undervisningen i så gott som alla ämnen. Lärarna har god kännedom om sina elever och har därmed goda förutsättningar till en bra dialog med eleverna. Lärarna anser att eleverna allmänt är engagerade och att eleverna är intresserade av att påverka olika arbetsformer etc.

I Falu Frigymnasium tar eleverna ansvar för den fysiska miljön i skolan. Den gemensamma skolmiljön är fri från klotter och skadegörelse. De flesta av de intervjuade eleverna tycker själva att de tar ansvar för sina studier och att de är engagerade, men konstaterar samtidigt att det finns elever som har en hel del frånvaro.

I intervjuerna med föräldrar, elever och personal på Falu Frigymnasium förmedlas intrycket att mobbning och andra former av kränkande behandling inte förekommer inom skolan. Inspektörerna uppfattar att i Falu Frigymnasium är stämningen god mellan eleverna och mellan elever och personal. Intervjuade elever, lärare och föräldrar framhåller också detta. De intervjuade pojkarna säger sig bli väl behandlade trots att de befinner sig i minoritet på skolans program.

I Skolverkets attitydundersökning (2003) som omfattar hela riket säger 13 procent av landets gymnasieelever att mobbningen är ett stort problem. Skolan genomför en årlig enkätundersökning riktad till skolans elever. Avsikten med enkäten är att skolledningen skall få en uppfattning om skolan som helhet avseende elevinflytande, eventuell kränkande behandling, stöd, kommunikation mellan personal och elever etc. Av enkätundersökningen våren 2004 framgår exempelvis att eleverna har stort inflytande på undervisningen, att nästan ingen mobbning förekommer och att eleverna får hjälp och stöd samt att kommunikationen mellan personal och elever är mycket god.

I Falu Frigymnasium har inspektörerna, vid intervjuer och observationer, uppfattat att eleverna är trygga och visar varandra respekt i olika situationer. Detta bekräftas även av elever, personal och föräldrar. Tryggheten finns både inom den egna klassen/gruppen och i skolan som helhet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet är mycket gott då endast ett fåtal elever inte fick slutbetyg våren 2004 och eftersom elevernas kunskaper, utveckling och lärande ligger i linje med läroplanens och kursplanernas mål.

Vidare bedömer inspektörerna att skolans resultat relaterat till läroplanens mål kring normer och värden är bra och att skolan utgör en trygg miljö för eleverna. Inspektionen visar att eleverna utvecklat värderingar som ligger i linje med de nationella målen i läroplanen.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

Samverkan och delaktighet

I Falu Frigymnasium finns flera forum för samverkan mellan elever och skolans personal. Eleverna arbetar ofta i små grupper med stöd av lärarna och får således en närhet som ökar möjligheten till samverkan och ger ett reellt inflytande på utbildningens utformning. Skolan har sedan i höstas ett elevråd som vid tidpunkten för inspektionen saknade elevrepresentanter från Omvårdnadsprogrammet. Tidigare har elevrådet haft ett antal utskott som arbetat med marknadsföring av skolan, temadagar om hälsa osv. Vid sitt kommande möte stod en diskussion om elevernas chattsida (den s.k. slasktratten) på skolans intranät på dagordningen. Elevrådet följer upp användningen av chattsidan på mentors-träffarna. Eleverna har stor möjlighet att påverka sina studier. Varje kurs inleds med en måldiskussion och en planering av hur eleverna, individuellt eller i grupp, väljer arbetsområde, arbetssätt och även redovisningssätt. Under arbetsperioden arbetar eleverna under eget ansvar, självständigt eller i grupp. Eleverna träffar då lärare för handledning, diskussioner, redovisningar etc. Lärare och eleverna håller även kontakt på elektronisk väg.

Inspektionen visar att ansträngningar görs och har gjorts för att stärka elevdemokrati och elevernas inflytande på skolan. Samtidigt krävs ett fortsatt arbete för att skapa så väl fungerande former som möjligt.

Varje måndag morgon träffar mentorn sin grupp elever på ca 15. Ungefär en gång per månad genomförs klassråd på denna tid.

De intervjuade föräldrarna är nöjda med samverkan med skolan. Höstterminen i årskurs ett inbjuds föräldrarna till ett föräldramöte. Föräldrarna anser att de har fått bra information hem och de är mycket nöjda med mentorssystemet. Föräldrarna har fått inbjudan till utvecklingssamtalen som genomförs två gånger per år. Flera av föräldrarna deltar i utvecklingssamtalen även efter det att deras ungdomar fyllt 18 år, eftersom ungdomarna önskar detta. Föräldrarna påtalade också att de går in på skolans hemsida och får information även den vägen. Några av föräldrarna har också tillgång till sina ungdomars personliga mappar i skolans kommunikationsplattform (se under punkt 3) och kan därigenom ta del av ungdomarnas kommunikation med sina lärare.

Värdegrundsarbetet

Falu Frigymnasium har ett gott värdegrundsarbete. Skolan arbetar för att ge eleverna grundläggande demokratiska värderingar och personalen visar ett engagemang för och prioriterar värdegrundsfrågor i den dagliga verksamheten.

Skolan har upprättat en handlingsplan mot kränkande behandling. Enligt lärarna är dock planen dåligt förankrad på skolan. På skolan finns en arbetsgrupp

mot kränkande behandling som består av både personal och elever. I gruppen ingår rektor, skolsköterska, och elevskyddsombud. Både personal och föräldrar uppger att det inte förekommer någon mobbning eller kränkande behandling på skolan. De gånger tendenser funnits har lärarna och framförallt mentorerna ingripit och i samtal mellan berörda elever kommit tillrätta med problemen. Intervjuade elever bekräftar lärarnas beskrivning. De säger att de trivs på skolan och finner sig väl tillrätta med både andra elever samt lärarna.

Skolan arbetar aktivt med normer och värderingar även under temadagar. På hösten anordnas exempelvis tre inskolningsdagar, då eleverna i årskurs 1 reser till en kursgård i Orsa för att ha olika typer av värderings- och trygghetsövningar för att lära känna varandra. Det är ett exempel på hur skolan arbetar med en av sina profiler; etik (bemötande, respekt och trygghet). Enligt personalen är värdegrunden ständigt aktuell.

Enligt inspektörerna är skolans arbete mot kränkande behandling till vissa delar beskrivet i skolans dokument. Däremot är dokumentet okänt bland skolans elever och till viss del även skolans personal. Efter inspektionen har skolans styrelse informerat Skolverket om att planen mot kränkande behandling kommer att diskuteras i mentorsgrupperna och i personalgruppen med det snaraste. Skolverket utgår ifrån att så kommer att ske.

Skolhälsovård och elevhälsa

På skolan finns en skolsköterska och en skolläkare. Skolsköterskans anställning motsvarar 75 procent av en heltidstjänst och skolläkarens anställning motsvarar 10 procent av en heltidstjänst. Eleverna informeras klass- eller gruppvis om skolhälsovården. Skolsköterskan genomför hälsosamtal med samtliga elever och tillsammans med skolläkaren genomförs hälsokontroller med alla elever i årskurs 1.

Enligt eleverna finns skolsköterskan till hands även för enskilda elevsamtal, vilket upplevdes mycket positivt.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet med arbetsmiljö och delaktighet är av god kvalitet. Skolverket utgår ifrån att skolans plan mot kränkande behandling kommer att göras känd bland skolans personal och elever.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Lokala mål och innehåll

För Falu Frigymnasium finns både en skolplan och en arbetsplan upprättade.

Skolans mål enligt både skolplanen och arbetsplanen är att "På Falu Frigymnasium skall arbetssätt och arbetsformer präglas av variation och mångsidighet, elevens ansvar för det egna lärandet samt respekt för den enskilde elevens behov och önskemål."

I skolans arbetslag planeras, genomförs och utvärderas den dagliga verksamheten. Skolans lärare och skollärdning är tydliga med att de arbetar efter de nationella styrdokumenterna och diskuterar hur målen skall uppnås. Lärarna diskuterar med sina elevgrupper/klasser hur målen i de olika kurserna skall uppnås. Mål-

diskussionen utgår från de nationella kursmålen och lärare och elever kommer tillsammans fram till hur eleverna individuellt eller i grupper skall nå målen.

Organisering av undervisningen och tidsanvändningen

Läsåret i Falu Frigymnasium är från och med detta läsår uppdelat i fyra perioder. Varje period pågår i åtta veckor och under dessa veckor läser eleverna kurser motsvarande 200 poäng. Kursen idrott och hälsa A samt de naturvetenskapliga kurserna läses dock under fler perioder än en. Eleverna har utlagd undervisningstid från kl. 09.00 till kl. 16.00 med avbrott för lunch och raster motsvarande 1 timme och 45 minuter.

Efter en period sätts betyg och en ny period med nya kurser startar. Mellan varje period är två dagar avsatta för att elever som är i behov av extra tid skall kunna avsluta sina kurser. Denna koncentrationsläsning innebär att eleverna under en och samma period arbetar med få lärare och eleverna framför allt i årskurs ett säger att detta är mycket positivt. Kurserna är förlagda under läsåret så att det finns möjlighet till ämnesövergripande teman, bl.a. pågick vid inspektörernas besök ett tema i svenska och omvårdnadskunskap. Varje elev ingår i en basgrupp om fem elever. Basgruppen har ett gemensamt arbetsrum med var sin arbetsplats samt två gemensamma datorer. Basgruppens elever ansvarar själva för städningen och ordningen i "basgruppsrummet". Tre basgrupper utgör en mentorsgrupp.

Arbetssätt

I skolplanen anges att arbetssätt och arbetsformer skall präglas av variation och mångsidighet, elevens ansvar för det egna lärandet samt respekt för den enskilde elevens behov och önskemål (se ovan). "Processen är lika viktig som slutresultatet."

I skolan används en kommunikationsplattform för all skriftlig kommunikation mellan lärare och elev. Eleverna spar sina arbeten i personliga mappar och får respons från lärarna direkt i dessa. Det kan exempelvis vara kommentarer av inlämningsuppgifter och resultat av andra former av prov eller att läraren önskar kontakt med eleven. Det är också enkelt för eleverna att personligen kontakta sina lärare, eftersom både lärare och elever på respektive program har sina arbetsrum i samma korridor. Lärarna lägger, enligt egen utsago, stor kraft på att eleverna skall vara med och påverka sin undervisning och ta ansvar för sitt arbete. Detta bekräftas också av eleverna. Enligt en del elever är det svårt i början att förstå vad ansvaret innebär, eftersom de tidigare inte arbetat på detta sätt i skolan. Flera av de intervjuade eleverna framhöll att det bl.a. var skolans arbetssätt som fick dem att söka till Falu Frigymnasium.

Individanpassning, individuell studieplan och stöd

Flexibiliteten i verksamheten för att tillgodose elevernas stödbehov är god. Skolan erbjuder stöd av undervisande lärare. Skolan identifierar elevernas stödbehov på olika sätt, exempelvis genom att lärare uppmärksammar elevernas stödbehov eller i samtal med elever och elevers föräldrar. Skolan upprättar åtgärdsprogram för elever som är i behov av stöd. Enligt både lärare, elever och föräldrar får elever som är i behov av stöd detta, under förutsättning att eleven själv vill ta emot stöd. För elever med funktionshinder anpassas undervisningen.

Elevvårdskonferens, på skolan kallad klasskonferens, hålls då behov uppstår. Vid konferensen deltar rektor, mentor, skolsköterska samt studie- och yrkesvägledare.

Enligt skolans ledning har berörda elever erbjudits modersmålundervisning respektive studiehandledning på sitt modersmål. Vid inspektörernas besök deltog inte någon elev i sådan undervisning.

Eleverna på Falu Frigymnasium har egna studieplaner som revideras vid förändringar i kursval och individuella anpassningar av programinnehåll. Det är mentorn som tillsammans med eleven har ansvar för att den individuella studieplanen följs upp och är intakt. Studie- och yrkesvägledaren samtalar med alla elever som väljer om eller på annat sätt förändrar sin studiegång.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Falu Frigymnasium har flera former för kunskapsuppföljning. Utvärdering sker ständigt i alla grupper exempelvis under och i slutet av genomförda kurser, i utvecklingssamtal och via elevenkäter varje läsår. Den utvärdering som fungerar bäst enligt lärare och elever är den utvärdering som ständigt sker under kursernas gång.

Bedömning och betygssättning sker med stöd av underlag som är allsidigt och tar hänsyn till kunskapens alla former i såväl betygskriteriernas uppnående- som strävansmål. Lärarna inom varje arbetslag för kontinuerliga diskussioner om innehåll, arbetsmetoder och betygssättning i tillhörande kurser. Dessa diskussioner pågår också i hela personalgruppen vid pedagogseminarier som äger rum varannan vecka.

Eleverna är nöjda med betygssättningen. Den återspeglar deras egen uppfattning om kunskaperna och upplevs som rättvis.

Önskemål framfördes dock från enskilda lärare om att få diskutera betyg och bedömning med ämneskollegor från andra skolor.

Vägledning och utvecklingssamtal

Varje elev har en individuell studieplan (se ovan), där man kan avläsa elevens studieväg och val av kurser. Eleven har också ett delvis individuellt schema, eftersom eleverna i samma grupp/klass kan ha olika tider för handledning. Enligt både skolledning och lärare används den individuella studieplanen vid utvecklingssamtal. I Falu Frigymnasium finns ett system med mentorer. Mentorernas uppgift är bl.a. att hålla sig informerade om elevernas studieresultat, allmänna hälsa, trivsel och studiesociala situation. Mentorerna skall också ha överblick över elevernas frånvaro/närvaro, ha kontakt med hemmen (för elever under 18 år), genomföra utvecklingssamtal och följa upp elevens individuella studieplan. Utvecklingssamtal genomförs två gånger per läsår. Inför utvecklingssamtalen får elev och förälder en skriftlig information om utvecklingssamtal, vad som kommer att tas upp under samtalet samt att fokus kommer att ligga på elevens egen utveckling.

När det gäller elevernas studie- och yrkesvägledning inför framtida val framförde eleverna önskemål om en mer konsekvent och tydlig information.

Efter inspektionen har skolans styrelse redovisat att verksamheten inom studie- och yrkesvägledningen påbörjat en utveckling genom fortbildning samt med stöd av rektor.

Samverkan och öppenhet

Föräldrarna är överlag positiva till skolan och tycker att det är lätt att kommunicera med skolan via mentorn. Föräldrarna är också nöjda med lärarna och utbildningen samt hur deras ungdomar bemöts och blir behandlade.

Eleverna på Omvårdnadsprogrammet genomför 15 veckors arbetsplatsförlagd utbildning. Eleverna har handledare ute på respektive arbetsplats och lärarna gör arbetsplatsbesök.

Skolan har påbörjat ett samarbete med det omgivande samhället. Som exempel gavs att skolan deltar i aktiviteter arrangerade av bl.a. näringsliv Dalarna, lokala stadsrum i Falun, näringslivskontoret i Falun, Världsarvet och Högskolan Dalarna. Samarbetet med högskolan har resulterat i att skolan har lärarkandidater och att lärarna deltar i olika ämnesvisa kompetensutvecklingsprogram. Dessutom genomförs studiebesök och kulturella aktiviteter för både elever och lärare.

Falu Frigymnasium har även internationella kontakter. Eleverna som läser kurserna samhällskunskap B och historia B reser exempelvis till Bryssel. Det finns också möjlighet att förlägga projektarbetet 100 poäng utomlands. Några av eleverna genomförde arbetet i Spanien respektive Estland föregående läsår.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans pedagogiska verksamhet och undervisning är av god kvalitet och att skolans studie- och yrkesvägledning är godtagbar.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Huvudmannen för Falu Frigymnasium är Falu Frigymnasium Aktiebolag med organisationsnummer 556611-2834. Styrelsen för bolaget består av fem personer, ordförande i styrelsen är kommunfullmäktiges ordförande i Falu kommun. Arbetsordning för både styrelse och VD finns upprättad.

Vid tidpunkten för inspektörernas besök avgick den tidigare rektorn och en ny tillsattes. Den nya rektorn har varit lärare på skolan och har en gymnasielärarexamen och flera års erfarenhet som gymnasielärare. Vid intervjun framgick att både den avgående och den tillträdande rektorn är förtrogna med verksamheten. Den avgående rektorn kommer att arbeta som VD för bolaget. Ansvar för skolans budget och beslutsfattande i ekonomiska frågor om mer än 250 000 kronor fattas av styrelsen.

Den nya rektorn avser att lägga särskild vikt vid att vara en pedagogisk ledare.

Lärarna på skolan framhåller den demokratiska styrningen och småskaligheten vilket innebär att alla känner delaktighet, närhet och möjlighet att påverka. Varje lärare arbetar i två arbetslag, dels i programarbetslag, dels i det arbetslag som gäller för varje 8-veckorsperiod.

Skolan följer kontinuerligt upp övergripande mål i skolans egen skolplan och i den lokala arbetsplanen. Undervisningen utvärderas dels i mentorsgruppen, dels i kursgruppen. Varje år genomförs en större utvärdering avseende elevernas synpunkter på undervisningen, arbetsformerna, service och den fysiska och psykiska arbetsmiljön.

Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet skall en kvalitetsredovisning i fristående skolor innehålla en beskrivning av i vilken mån målen för utbildningen har uppnåtts eller inte. Om målen inte uppnåtts skall det framgå hur skolan avser att arbeta för att målen skall kunna uppnås.

För att en kvalitetsredovisning skall kunna fungera som ett hjälpmedel för att utveckla och förbättra verksamheten krävs således att den kan leda till en bedömning av i vilken mån målen för utbildningen uppnåtts. Enligt inspektörerna ges goda förutsättningar för detta om kvalitetsredovisningen innehåller mål som preciserar vad man vill uppnå under den avsedda perioden och där måluppfyllelsen tydligt relateras till dessa mål. Med måluppfyllelsen som grund kan skolan därefter göra en analys och bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas under nästa period i de fall ett mål inte har uppnåtts. En sådan kvalitetsredovisning – där mål, måluppfyllelse och åtgärder utgör delar i en kontinuerlig utvecklingsprocess – skapar, enligt inspektörerna, förutsättningar för att synliggöra skolans resultat vilket i sin tur kan leda till förbättringar.

Falu Frigymnasiums senaste kvalitetsredovisning från läsåret 2003/04 motsvarar dock mer en lägesbeskrivning än en kvalitetsredovisning. I kvalitetsredovisningen saknas det även tydliga mål för verksamheten samt en bedömning av måluppfyllelsen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning och ledning är av god kvalitet. Skolan måste dock utveckla sin kvalitetsredovisning enligt ovan.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Intagningen till Falu Frigymnasium görs av Dalarnas kommunförbunds antagningsenhet. Vid intagningen tillämpas samma urvalsregler som gäller för intagning till kommunala gymnasieskolor. Ingen av de sökande eleverna har ingått i den ”fria kvoten”.

Falu Frigymnasium erbjuder undervisning motsvarande den poängplan som låg till grund för Skolverkets beslut om berättigande till bidrag från elevernas hemkommuner. Elevernas individuella studieplaner och scheman gör att Falu Frigymnasium har god kontroll över att eleverna får den undervisningstid de har rätt till. Skolan erbjuder eleverna modersmålsundervisning och när behov finns svenska som andra språk. För närvarande har ingen elev modersmålsundervisning och en elev får undervisning i svenska som andra språk.

Falu Frigymnasium informerar regelbundet sina elever och deras föräldrar om den pågående utbildningen, dess valmöjligheter, mål och arbetsformer. Skolans mentorssystem fungerar bra och eleverna trivs på skolan.

Skolans profil är kultur, etik samt idrott och hälsa. Utöver de nationella kurserna har skolan inrättat några lokala/egna kurser. Innehållet i ett par av dessa överensstämmer dock i stor utsträckning med nationella kärnämneskurser.

Falu Frigymnasium tar inte ut några avgifter för obligatoriska inslag i utbildningen, läromedel eller utrustning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till utbildning och omsorg är god.

Skolan har dock inrättat några lokala/egna kurser vars innehåll överensstämmer i stor utsträckning med nationella kärnämneskurser, vilket inte är tillåtet.

6. Resurser

Skolverket har tagit del av förvaltningsberättelse och årsredovisning för Falu Frigymnasium räkenskapsåret den 1 juli 2003 till och med den 30 juni 2004. Den inlämnade årsredovisningen är granskad och godkänd av en auktoriserad revisor. Skolverket har även tagit del av skolans budget avseende budgetåret 2004-2005. Enligt budgeten kommer skolan inte bara att ha full kostnadsteckning för verksamheten under budgetåret utan även ge ett visst överskott.

Falu Frigymnasium har en ordnad ekonomi som visar på ett visst överskott.

Skolan har rekryterat lärare med en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Antalet anställda personer är 25, därav 20 lärare. Omräknat till heltidstjänster för lärarna blir det 16,85 heltidstjänster. Läsåret 2003/04 hade skolan 7,5 lärartjänster per 100 elever, innevarande läsår är lärartätheten 7 lärartjänster per 100 elever. Motsvarande uppgift för riket är 8,2.

Kompetensutvecklingen för personalen är riktad både till individen och till hela gruppen. Utgångspunkten för kompetensutvecklingen är den inriktning som finns fastställd i arbetsplanen. Lärarna är mycket nöjda med tillgången på kompetensutveckling under tidigare år. Dock har möjligheten till kompetensutveckling inte varit lika bra under innevarande läsår.

Skolans lokaler, läromedel och utrustning är tidsenliga och anpassade till läroplanen och kursplanerna. Eleverna har exempelvis tillgång till egna arbetsplatser, utrustade med datorer som är uppkopplade till Internet och till skolans intranät.

Undervisningen i både kemi och fysik bedrivs i en lärosal som inte är utrustad specifikt för laborativa ämnen. Skolans lärare har utbildning som ger behörighet att undervisa i de aktuella kurserna och har också tjänstgjort på annan gymnasieskola. Eleverna arbetar bl.a. med problembaserade undersökande uppgifter och vissa laborationer genomförs på den närliggande högskolan. Lärarna beskriver också hur de didaktiskt och pedagogiskt vill utveckla fysikundervisningen på skolan. Dock bör den laborativa miljön utvecklas i både kemi och fysik.

Falu Frigymnasium erbjuder eleverna kostnadsfria skolmåltider i en restaurang, som ligger på ca 5 minuters promenadavstånd från skolan. Eleverna uppskattade måltiderna bl.a. för att maten är god och att det alltid finns flera rätter att välja på.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Falu Frigymnasium har tillräckliga resurser för att utbildningen skall kunna genomföras så att eleverna skall nå målen för utbildningen.

Inspektörerna bedömer dock att skolan bör fortsätta sina ansträngningar för att utveckla elevernas tillgång till en laborativ miljö i fysik och kemi.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten på Falu Frigymnasium övergripande är av god kvalitet. Personalen visar engagemang för elevernas lärande och eleverna når mycket goda resultat. Inspektörerna vill också särskilt lyfta fram skolans goda arbete för elevinflytande och samverkan mellan skolans elever och personal.

Det finns dock behov av insatser inom följande områden.

- Skolan bör fortsätta sina ansträngningar för att utveckla elevernas tillgång till en laborativ miljö i fysik och kemi.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Skolans kvalitetsredovisning saknar tydliga mål för perioden samt en tydlig bedömning av måluppfyllelsen (3 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Skolan har inrättat några lokala/egna kurser vars innehåll överensstämmer i stor utsträckning med nationella kärnämneskurser, vilket inte är tillåtet. (2 kap. 6 § förordning om fristående skolor).

Datum	Ort
2005-09-01	Stockholm

Anna Kjellberg
Monica Åtting